

SEZIONE 1.

TEORIA ECONOMICA, ECONOMIA MACRO E REGIONALE

DOI 10.36074/logos-15.11.2024.001

ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА: РОЛЬ СТАРТАПІВ У СУЧАСНОМУ СВІТІ ТА ЗОКРЕМА В УКРАЇНІ

Жебровська Валерія Артемівна¹, Соколова Дар'я Юріївна²
Науковий керівник: Шпак Олена Валеріївна³

1. Здобувач фахової передвищої освіти економічного відділення
*Відокремлений структурний підрозділ «Криворізький фаховий коледж
Державного університету економіки і технологій», УКРАЇНА*

2. Здобувач фахової передвищої освіти економічного відділення
*Відокремлений структурний підрозділ «Криворізький фаховий коледж
Державного університету економіки і технологій», УКРАЇНА*

3. Спеціаліст I категорії, викладач спеціальних дисциплін циклової комісії фінансово –
облікових та економічних дисциплін
*Відокремлений структурний підрозділ «Криворізький фаховий коледж
Державного університету економіки і технологій», УКРАЇНА*

ORCID ID: 0009-0007-0734-4155

Анотація. У статті розглядається роль стартапів у розвитку інноваційної економіки. Стартапи виступають драйверами технологічного прогресу, сприяють створенню нових ринків і трансформації традиційних галузей. Автори аналізують вплив стартапів на глобальну економіку, зокрема їхню роль у створенні робочих місць і залученні інвестицій. Обговорюються фактори успіху стартапів, такі як інноваційність продукту, доступ до фінансування та гнучкість. Порушуються виклики, з якими стикаються стартапи. Також розглянуто роль стартапів у розвитку інноваційної економіки України. Проаналізовано ключові сектори, в яких українські стартапи досягають успіху, такі як ІТ, фінтех і агротехнології.

Інноваційна економіка стає ключовим фактором розвитку сучасних країн. Особливу роль в цій системі відіграють стартапи, які є важливим елементом підприємницької екосистеми. Вони виступають драйверами інновацій, стимулюючи технологічний прогрес і економічне зростання. Метою даної статті є аналіз впливу стартапів на розвиток інноваційної економіки та розгляд їх ролі в сучасних економічних процесах.

Тож розглянемо роль стартапів в інноваційній економіці. Стартапи — це молоді компанії, які створюються для реалізації інноваційних ідей та технологій. Їх специфіка полягає в високому рівні ризику, але й потенційно великому прибутку в разі успіху. Однією з основних характеристик стартапів є гнучкість і здатність швидко адаптуватися до змін на ринку, що робить їх важливим елементом інноваційної економіки [1].

Інноваційні стартапи сприяють створенню нових ринків і трансформації існуючих галузей. Завдяки новим технологіям, стартапи дозволяють збільшити ефективність виробничих процесів і покращити якість товарів та послуг [2]. Вони також сприяють розвитку цифрової економіки та поширенню нових бізнес-моделей, таких як електронна комерція, фінтех, та штучний інтелект [3].

Стартапи активно впливають на економічний розвиток як розвинених країн, так і країн, що розвиваються. У США та Європі стартапи є основними джерелами інновацій та нових робочих місць. Наприклад, згідно з даними звіту Startup Genome, стартапи щорічно створюють більше 3 мільйонів нових робочих місць, забезпечуючи економічне зростання на регіональному та національному рівнях [4, 9].

В країнах, що розвиваються, стартапи також стають потужними інструментами для подолання економічних бар'єрів. Зокрема, стартапи в Індії, Китаї та Південно-Східній Азії використовують інноваційні рішення для вирішення соціальних проблем, таких як доступ до фінансових послуг, охорона здоров'я та освіта. Це стимулює соціально-економічний розвиток регіону, покращуючи якість життя та сприяючи зниженню рівня бідності.

Успішні стартапи зазвичай мають декілька ключових факторів, які визначають їх конкурентоспроможність на ринку:

1. Інноваційний продукт або послуга. Успіх стартапів залежить від здатності запропонувати ринку щось нове і значно краще за існуючі рішення. Високий рівень інноваційності — головний фактор, який приваблює інвесторів і споживачів. [5]

2. Доступ до фінансування. Більшість стартапів потребують значних інвестицій для масштабування своєї діяльності. Успіх у залученні венчурного капіталу або державних грантів може суттєво вплинути на розвиток проекту. [6]

3. Гнучкість і адаптивність. Вони мають бути готові швидко змінювати напрям діяльності відповідно до вимог ринку або технологічних тенденцій. [7]

Розвиток стартапів тісно пов'язаний з функціонуванням інноваційної екосистеми, яка включає такі елементи, як дослідницькі інститути, бізнес-інкубатори, акселератори, венчурні інвестори та державні органи. Успішне співробітництво між цими елементами забезпечує стартапам необхідні ресурси для росту. [8]

SEZIONE 1.

TEORIA ECONOMICA, ECONOMIA MACRO E REGIONALE

Наприклад, технологічні інкубатори та акселератори надають стартапам можливості для розвитку своїх ідей, отримуючи доступ до наставництва, інвестицій і ринкових ресурсів. Успішні приклади таких програм можна знайти в Силіконовій долині, Лондоні та Сінгапурі, де стартапи мають сприятливе середовище для розвитку.

Хоча стартапи мають величезний потенціал, вони також стикаються з низкою викликів. Серед них — високий рівень конкуренції, недостатнє фінансування та складні регуляторні бар'єри в деяких країнах. Важливим питанням є забезпечення правового захисту інтелектуальної власності, що має велике значення для інноваційних компаній.

Крім того, пандемія COVID-19 створила нові виклики для стартапів, змусивши їх адаптуватися до нових реалій та шукати нові стратегії виживання. Однак саме ця криза стимулювала розвиток цифрових рішень, що дало новий поштовх для багатьох інноваційних проектів.

Перейдемо тепер до розгляду та аналізу стартапів в Україні. Стартапи стали важливим елементом розвитку інноваційної економіки у всьому світі, і Україна не є винятком. Останніми роками в країні спостерігається зростання кількості стартапів, що свідчить про активне формування інноваційної екосистеми. Стартапи не тільки стимулюють економічне зростання, а й сприяють розвитку нових технологій, трансформації традиційних галузей та зміцненню позицій України на глобальному ринку.

Який же стан розвитку стартап-екосистеми в Україні? Саме це питання було задано авторами статті при проведенні дослідження. Україна має значний потенціал для розвитку стартапів завдяки високому рівню ІТ-компетенцій, відносно низьким витратам на ведення бізнесу та наявності молодих фахівців. Київ, Львів, Одеса, Харків та Дніпро стали головними центрами стартап-діяльності. За даними досліджень, Україна посідає лідируючі позиції в Східній Європі за кількістю стартапів у сфері інформаційних технологій, агротехнологій та фінтеху. [2, 7]

Значним поштовхом для розвитку стартапів стали програми акселераторів, інкубаторів та венчурних фондів. Наприклад, стартапи в Україні можуть скористатися такими програмами, як Ukrainian Startup Fund, Startup Kyiv і Sector X. Крім того, українські стартапи активно співпрацюють з міжнародними інвесторами та партнерами, що дозволяє їм залучати іноземні інвестиції та розширювати ринки збуту.

Українські стартапи активно розвиваються в декількох ключових секторах інноваційної економіки:

1. ІТ та софтверні рішення. Україна відома своїми фахівцями в сфері ІТ. Стартапи, що працюють у розробці програмного забезпечення, кібербезпеці

та штучному інтелекті, досягають значного успіху на глобальному ринку. Наприклад, стартап Grammarly, який був заснований українцями, став глобальним лідером у сфері граматичних перевірок і використовує технології штучного інтелекту. [3]

2. Фінтех. Стартапи в Україні активно розвивають фінансові технології, що робить фінансові послуги доступнішими для населення. Відомими прикладами є компанії Monobank та Finmap, які пропонують інноваційні рішення для управління особистими фінансами та бізнесу. [4]

3. Агротехнології. Україна є аграрною країною, і стартапи в цій сфері розробляють технології для підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва. Важливими прикладами є стартапи AgriEye та BioM — перший спеціалізується на використанні дронів для моніторингу полів, а другий розробляє біологічні добрива на основі біотехнологій. [5]

Таким чином, можна стверджувати, що стартапи відіграють важливу роль у формуванні інноваційної економіки, створюючи нові робочі місця, залучаючи інвестиції та підвищуючи конкурентоспроможність українських компаній на світовому ринку. За даними Українського фонду стартапів, інвестиції у стартапи зростають з кожним роком. У 2021 році загальний обсяг інвестицій досяг понад \$500 млн, що свідчить про значний потенціал для подальшого розвитку. [1, 6]

Крім того, стартапи сприяють розвитку цифрової економіки, що особливо важливо в умовах глобальної пандемії та диджиталізації бізнесу. Вони допомагають оптимізувати бізнес-процеси, знижуючи витрати на операційну діяльність, та сприяють впровадженню новітніх технологій у різні сектори економіки.

Незважаючи на позитивні тенденції, українські стартапи стикаються з низкою викликів, які обмежують їх розвиток. Однією з головних проблем є недостатній доступ до фінансування. Багато стартапів залежать від зовнішніх інвестицій, але український венчурний ринок ще перебуває на стадії розвитку, і лише кілька фондів активно інвестують у молоді компанії.

Крім того, існують регуляторні перешкоди, які ускладнюють ведення бізнесу. Високі податки, бюрократичні процедури та непередбачуваність економічної ситуації створюють додаткові труднощі для стартапів, особливо тих, що прагнуть працювати на міжнародних ринках. Проте держава працює над створенням сприятливих умов для стартапів, зокрема через ініціативи, такі як Дія.City — спеціальна податкова і правова екосистема для ІТ-компаній.

Висновки. Стартапи є важливим елементом інноваційної економіки, які сприяють створенню нових технологій, трансформації бізнес-моделей та розвитку нових ринків. Їхня роль у світовій економіці постійно зростає,

SEZIONE 1.

TEORIA ECONOMICA, ECONOMIA MACRO E REGIONALE

забезпечуючи як економічне зростання, так і соціальні зміни. Незважаючи на виклики, стартапи продовжують розвиватися завдяки гнучкості, інноваціям та співпраці з іншими учасниками економічної екосистеми.

Стартапи відіграють важливу роль у розвитку інноваційної економіки України, стимулюючи технологічний прогрес, економічне зростання та інтеграцію країни у світову економіку. Завдяки високому рівню компетенцій у сфері ІТ, підтримці з боку інвесторів та урядових ініціатив, Україна має всі шанси стати одним з центрів інновацій у Східній Європі. Проте для подальшого розвитку стартап-екосистеми важливо усунути існуючі бар'єри, забезпечити доступ до фінансування та створити сприятливі умови для ведення бізнесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Український фонд стартапів. Офіційний сайт. Статистика та програми підтримки стартапів. URL: <https://usf.com.ua/statistics>
- [2] Кац, М. (2021). Україна в світовому ІТ-секторі: як стартапи змінюють ринок. *Економічна правда*.
- [3] Grammarly. Офіційний сайт компанії. URL: <https://www.grammarly.com>
- [4] Finmap. Інновації у фінансовому менеджменті. URL: <https://finmap.online>
- [5] AgriEye. Технології для агросектору в Україні. URL: <https://agrieye.tech>
- [6] Український фонд стартапів. Аналіз інвестицій у стартапи в Україні. URL: <https://usf.com.ua/investment>
- [7] StartupBlink. Рейтинг українських стартапів та їх перспективи. URL: <https://startupblink.com/>
- [8] Дія.City. Офіційний сайт. Умови та переваги для ІТ-компаній. URL: <https://city.diia.gov.ua>
- [9] Startup Genome. Global Startup Ecosystem Report 2021. Accessed 2021.
- [10] Schwab, K. (2017). The Fourth Industrial Revolution. *World Economic Forum*.